

ONTMOETINGEN MET VINCENT

Van Gogh had in dienzelfden tijd in het atelier van Cormon relaties met Lautrec (blz. 262), die eveneens een portret van hem maakte, dat volgens Hartrick „even goed op Vincent leek als het karakteristiek is voor Lautrec”.

Hartrick's beschouwing over de schilder-theorieën dier dagen, verkondigd door Seurat en Lautrec, en Vincents houding daartegenover eindigt met deze woorden: „Het belangwekkende bij Van Gogh was dit, dat hij een ingeboren Hollandsch instinct voor het zonder vrees behandelen van verf medebracht en dat hij door dit bij al deze kleurtheorieën toe te passen de meest origineele schilder van deze periode was, doordat hij heftiger dan enig ander de overgeleverde voor-

A. S. Hartrick, Vincent van Gogh, pen- en penseelteekening

schriften liet varen en toch het product aanvaardbaar maakte, tenslotte zelfs voor den gewonen man. Dat is juist wat slechts het genie doen kan”. Het lijkt mij echter, dat deze conclusie er eene is, die Hartrick eerst veel later getrokken heeft. Immers in de dagen van het atelier Cormon had noch hij, noch eigenlijk een der anderen, het gevoel, dat Van Gogh méér was dan een ietwat zonderlinge Hollander. Hij zegt het zelf met deze woorden: „Ik geloof niet, dat toen iemand in Parijs hem gek noemde; maar ik moet eerlijk bekennen, dat noch ik, noch een van hen, die ik mij als zijn vrienden herinner, vermoedde, dat er nog eens over hem als over een bijzondere verschijning en een genie zou worden gesproken. Wij hielden hem voor niet heelemaal snik, maar onschadelijk en misschien voor niet belangwekkend genoeg om zich druk over te maken. Ofschoon hij altijd een kunstenaars-